

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳.۱.۲۷

سید عظیم حسینی

نظر مختصری بر رفع موانع و مشکلات تصنعی تخنیکي و سیاسی در برابر تجارت وترانزیت افغانستان با پاکستان

قسمت سوم ونهائی

بارویکار آمدن امارت اسلامی به اصطلاح « دوست پاکستان » در افغانستان، افق سیاست های بعدی سیاست ترانزیتی از جانب پاکستان مغشوش و تاریک است و در صورت عدم موجودیت یک توافقنامه همه جانبه و یا تجدید موافقتنامه تجارتي و ترانزیتی بین افغانستان و پاکستان (اپتا) بروفق شرایط و روابط گویا "دوستانه" امروزی هر دو کشور، که پاکستان اذعان میدارد دوست مردم افغانستان است، اگر کدام عمل طالبان مطابق میل حکومت پاکستان بخصوص آی اس آی نباشد هر وقتی که بخواد میتواند گلی را به آب دهد چنانچه در گذشته بار های چنین مزاحمت های را انجام داده و حتی انگلیسها نیز چنین اعمال ناشایسه رادر طول تاریخ تسلط شان در هند با افغانستان انجام میدادند. مصداق این گفته میتواند صحبت چند روز قبل امیر خان متقی وزیر سرپرست وزارت خارجه طالبان باشد که برای نخستین بار بصورت رسمی از حکومت پاکستان بنابر عدم همکاری صادقانه در زمینه انتقاد نموده و از مسؤلین امور آنکشور تقاضا نموده است تا در امر تامین تسهیلات لازم در امور ترانزیتی کالاهای افغانی از طریق پاکستان، همکاری کرده و به رفع این مشکلات بپردازند.

د پانو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

طوری که در آغاز این تحلیل ذکر بعمل آمد، حالا با رویکار آمدن امارت اسلامی (دوست پاکستان) در افغانستان تمام بهانه ها، تهمت ها و سخت گیری های قبلی دولت پاکستان که با جمهوری اسلامی افغانستان داشت دیگر مفهوم و جایگاه خود را از دست داده و منتفی می گردد، بناً در روابط سیاسی - اقتصادی بین هر دو کشور باید یک صفحه سفید گشوده شود. اگر پاکستان واقعاً خود را دوست افغانستان میداند و افغانستان را به عنوان یک کشور مستقل میداند، باید سیاست های قرن نهم، عقب گرا، کهنه و خصمانه را در مقابل افغانستان تغییر داده و با رفع تمام موانع بشمول موانع غیر قانونی ترانزیت دو طرفه بسوی هند را که به تفصیل از آنها صحبت بعمل آمد، از سر راه تجارت افغانستان بردارد و بجای سیاست باخت باخت سیاست برد برد را به پیش گیرد. ممکن است زمان آن رسیده تا بعوض تنش و ملزم ساختن یکدیگر به تخریب یکدیگر، بخاطر اعتماد سازی بیشتر بین دو کشور باید وارد یک مرحله جدید و تکاملی و همگرایی اقتصادی Economic Integration شد که امکانات بالفعل و بالقوه در زمینه موجود است. برای نیل به این هدف والا که هر دو کشور را بسوی صلح، آرامش، انکشاف اقتصادی و رفاه شهروندان سوق میکند باید تمهیدات آتی از جانب پاکستان اتخاذ و عملی گردد تا افغانها و امارت اسلامی اطمینان حاصل کنند که واقعاً پاکستان میتواند به یک دوست قابل اطمینان مبدل شود:

1. پاکستان باید ترک عادت نموده مسایل سیاسی را با موضوعات اقتصادی و تجارتي مخلوط و مدغم نساخته موضوعات سیاسی را از طرق دیپلوماسی فعال و مسایل اقتصادی را بر اساس مذاکرات مستقیم با افغانستان حل و فصل نماید.

2. پاکستان باید به تمام موافقتنامه ها و کنوانسیون های بین المللی مانند کنوانسیون آزادی ترانزیت برای کشورهای محاط بخشکه (Land Locked Developing Countries) ، قوانین سازمان جهانی تجارت، کنوانسیون تیر «TIR» و موافقتنامه های اتحادیه همکاری های منطقه ای جنوب آسیا «سارک» پیرامون تجارت و ترانزیت تمکین نموده از تخطی این اسناد منطقه ئی و بین المللی در برابر افغانستان اجتناب کند

3. به همان شیوه‌ی که افغانستان نظر به موافقتنامه‌ی اپتا به پاکستان اجازه می‌دهد تا با استفاده از ترانزیت افغانستان اموال تجارتي خویش را به کشورهای آسیای میانه و سایر کشورها ارسال نماید، به عنوان عمل المثل، پاکستان باید بدون هیچ عذر، بهانه و دلیل به افغانستان اجازه دهد تا اموال تجارتي خویش را به هند و سایر کشورها ارسال نماید.

4. افغانستان به پاکستان اجازه می‌دهد تا اموال تجارتي خویش را به کشورهای آسیای میانه و سایر کشورها توسط وسایط پاکستاني ارسال نماید، به عنوان عمل المثل، پاکستان باید بدون هیچ عذر، بهانه و دلیل به افغانستان اجازه دهد تا اموال تجارتي خویش را به هند و کشورهای آسیای جنوبي توسط وسایط افغانی ارسال نماید.

5. افغانستان به پاکستان اجازه می‌دهد تا وسایط پاکستاني در بازگشت از آسیای میانه و سایر کشورها اموال تجارتي واردتی پاکستان را ازین کشورها بارگیری نموده و به پاکستان انتقال دهد، به عنوان عمل المثل، پاکستان باید بدون هیچ عذر، بهانه و دلیل به افغانستان اجازه دهد تا وسایط افغانی در بازگشت از هند و کشورهای آسیای جنوبي اموال تجارتي واردتی افغانستان را از هند و کشورهای آسیای جنوبي بارگیری نموده و به افغانستان انتقال دهد.

6. افغانستان به وسایط پاکستاني اجازه می‌دهد تا اموال تجارتي خویش بدون هیچنوع تخلیه و بارگیری مجدد در داخل خاک افغانستان به/ از کشورهای آسیای میانه انتقال دهد حتی اگر کارنه تیر هم نداشته باشد، بناً به عنوان عمل المثل، پاکستان باید بدون هیچ عذر، بهانه و دلیل به وسایط افغانی اجازه دهد تا اموال تجارتي خویش بدون هیچنوع تخلیه و بارگیری مجدد در داخل خاک پاکستان، به/ از هند و کشورهای آسیای جنوبي حتی اگر کارنه تیر هم نداشته باشد، انتقال دهد.

7. پاکستان باید بدون هیچ عذر، بهانه و دلیل به عنوان یک کشور متمدن و شریک تجاری افغانستان، تمام تسهیلات لازم را در بنادر پاکستان برای مالتجاره افغانستان فراهم ساخته از سیاست های تذویری، ترفند های سیاسی و تخنیکي اجتناب نموده و زمینه ترخیص اموال

افغانی را از بنادر آنکشور طوری فراهم سازد تا منبهد، اموال وارداتی و صادراتی افغانستان مواجه به توقف تحمیلی، اجباری و غیر قانونی و دیمریج های خصمانه غیر و قانونی واقع نگردد.

8. خوشبختانه عضویت افغانستان که طی سالهای جنگ، در کنوانسیون بین‌المللی حمل و نقل جاده یا تیر "TIR" به حالت تعلیق در آمده بود، پس از تلاشهای پیگیر منجانب ارگانهای ذیربط در راستای احیای مجدد عضویت دایمی افغانستان درین سازمان، بتاريخ ۱۸ اکتوبر سال ۲۰۱۰ میان وزارت ترانسپورت و هوانوردی ج.ا.ا و سازمان بین‌المللی ترانسپورت جاده تفاهمنامه ای در کابل به امضاء رسید و در حال حاضر افغانستان عضو کامل این میثاق است.

همانطوریکه تیر بعنوان موافقتنامه‌ای بین‌المللی برای تسریع در ترانسپورت و عبور کالا از کشور ثالث برای رسیدن به مقصد از اهمیت بلندی برخوردار بوده و در تسهیل تجارت نقش مهمی را ایفا مینماید و کارنه (کتابچه) تیر، سند بین‌المللی ترانزیت زمینی میباشد که در آن طبق مقررات کنوانسیون تیر، نام گمرک های مجاز مبداء و مقصد و راههای مجاز عبور کالای ترانزیتی توسط مقامات گمرکی از قبل مشخص گردیده، و بروفق آن کالای موردنظر (تحت مقررات تیر) در هنگام ورود به گمرک سرحدی نیاز به تشریفات گمرکی ندارد، پاکستان نباید با محموله های که از افغانستان تحت کارنه تیر صادر و یا وارد میشود مزاحمت بيمورد و غیر قانونی ایجاد نماید.

9. پاکستان باید بصورت قطع به مزاحمت های امنیتی و بهانه گیری های بی شمار در داخل خاک پاکستان نقطه ی ختم بگذار دوبه اخادی ها از طرف پولیس و ملیشه های پاکستانی که بد نامی دولت پاکستان را در قبال دارد، در مسیر انتقال اموال تجارتي افغانستان به شهرهای پاکستان خاتمه دهد تا دریوران افغانی بتوانند بدون مشکل پرداخت احمق پولی در خاک پاکستان، وظایف شانرا انجام دهند.

10. بروفق موافقتنامه تجارتي وترانزيتي بين افغانستان وپاکستان(ايتا)، در مورد توناوسايط که حد اکثر از ۴۰ تن متريک نبايد بيشتر بارگيري صورت گيرد پاکستان اين ماده قرارداد را نقض نموده باعث خرابي راه های مواصلاتي افغانستان ميگردد. شاهراه های مواصلاتي طوريکه معلوم است داراي یک ظرفيت برداشت معين وزن ميباشد که هرگاه مراعات نگردهد، به مدت کم فرسوده شده واز بين ميروود که جهت احيا دوباره ی آن مليارد ها دالر ضرورت است و افغانستان نمیتواند درمقابل یک مبلغ بسيار ناچيز که بنام تکس ترانزيتي اخذمينمايد اين خسارات که از عبور و مرور وسايط اضافه بار پاکستاني بوجود می آيد، جبران نمايد . بناً جانب پاکستان تعهد نمايد که اين اصل را پذيرفته به ترانسپورت های مربوط خود دستور انجام اين مهم را صادر نموده آنرا کنترل دائمي نمايد. در غير آن افغانستان مجبور خواهدبود اضافه بار را در بندر تخلیه نمايد.

هرگاه پاکستان حاضر به پذيرفتن اين حقايق ذکر شده در فوق، که حق مسلم و برحق مردم و دولت افغانستان است نشود يگانه راه که برای افغانستان باقی ميمانده فقط و فقط عملي نمودن شيوه «عمل بالمثل» در تمام موارد با پاکستان است. در آنصورت چون منافع پاکستان به خطر می افتد، مجبور خواهدشد تا به خواست های برحق جانب افغانی تمکين نمايد به امید فردا های روشن درکشور. ختم